

KOMISIJA ZA IZBOR U NAUČNO ZVANJE

Broj: 02-414/22

VIŠI NAUČNI SARADNIK ZA OBLAST „TURSKA KNJIŽEVNOST“

Datum: 14.12. 2022. go.

UNIVERZITET U SARAJEVU – ORIJENTALNI INSTITUT

1. Dr.sci. Adnan Kadrić, naučni savjetnik (Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut)
2. Dr. sci. Amina Šiljak-Jesenković, viši naučni saradnik (Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut)
3. Dr.sci. Dželila Babović, viši naučni saradnik (Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut)

ORIJENTALNOM INSTITUTU UNIVERZITETA U SARAJEVU

- Vijeću Instituta

PREDMET: Izveštaj Komisije za izbor u naučno zvanje *Viši naučni saradnik za oblast „Turska književnost“*

Na osnovu člana 29. Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 26/16), Odluke Vijeća Orijentalnog instituta Univerziteta u Sarajevu o pokretanju inicijative za izbor u naučno zvanje *Viši naučni saradnik za oblast „Turska književnost“* (br. 02-251/22 od 29.8.2022. godine) te Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu (br. 01-13-80/22 od 28.9.2022. godine, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut raspisao je Konkurs za izbor u naučno zvanje *Viši naučni saradnik za oblast „Turska književnost“* – 1 kandidat.

Na osnovu člana 29. Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 26/16) i čl. 106. Statuta Univerziteta u Sarajevu, Vijeće Orijentalnog instituta je na 04.(2022) redovnoj sjednici održanoj 6.12.2022., donijelo Odluku o imenovanju Komisije za izbor u naučno zvanje (u daljem tekstu Komisija) *Viši naučni saradnik za oblast „Turska književnost“*

u Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut (br. 02-396/22 od 6.12.2022. godine). Komisija je imenovana u sljedećem sastavu:

1. Dr.sci. Adnan Kadrić, naučni savjetnik za oblast „Turski jezik i književnost“ (Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut) – predsjednik,
2. Dr. sci. Amina Šiljak-Jesenković, viši naučni saradnik za oblast „Turski jezik i književnost“ (Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut) – član,
3. Dr.sci. Dželila Babović, viši naučni saradnik za oblast „Arabistika“ (Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut), član.

Zamjenski član: Dr.sci. Berin Bajrić, viši naučni saradnik za oblast „Arabistika“ (Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut).

Nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju Komisija Vijeću Orijentalnog instituta podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

Na konkurs za izbor u naučno zvanje *Viši naučni saradnik za oblast „Turska književnost“* u Orijentalnom institutu Univerziteta u Sarajevu, koji je objavljen 18.11.2022. u dnevnom listu „Dnevni avaz“ te na web stranicama Univerziteta u Sarajevu i Orijentalnog instituta Univerziteta u Sarajevu, pristigla je jedna (1) prijava i to dr. Madžide Mašić, naučne saradnice u Orijentalnom institutu Univerziteta u Sarajevu. Uz prijavu na konkurs, kandidatkinja je dostavila svu potrebnu dokumentaciju što potvrđuje i Sekretarijat Instituta Potvrdom o blagovremenosti i potpunosti prijave (br.02-400/22 od 6.12.2022. godine).

BIOGRAFIJA KANDIDATKINJE

Dr. Madžida Mašić rođena je u Sarajevu 16.03.1986. godine. Školovanje je nakon završene Prve bošnjačke gimnazije u Sarajevu, akademske 2004/2005. godine, nastavila na Filozofskom

fakultetu u Sarajevu, Odsjek za orijentalnu filologiju, studijska grupa *Arapski jezik i književnost (A) – Turski jezik i književnost (B)*. Studij je okončala 2008. godine i stekla zvanje *Profesor arapskog jezika i književnosti i profesor turskog jezika* (prosjek ocjena 9.08). Drugi ciklus studija uspješno je okončala 2012. godine i time stekla zvanje *Magistra turskog jezika i književnosti* (prosjek ocjena 9.25). Akademske 2013/2014. godine upisala je *Doktorski studij književnosti* na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Dana 11.10.2017. godine odbranila je doktorsku disertaciju pod naslovom “*Poetika gazela u Divanu Ahmeda Taliba Bošnjaka*” na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, čime je stekla zvanje *Doktora književnih nauka (turska književnost - književnost na osmanskome i savremenom turskom jeziku)*. Prosjek ocjena na doktorskom studiju je 9.67.

Od marta 2009. godine do danas zaposlena je u Orijentalnom institutu u Sarajevu.

(Pripravnik, 2009-2010; Stručni saradnik-turkolog, 2010-2012; Viši stručni saradnik-turkolog, 2012-2018; Naučni saradnik za oblast turska književnost, 2018. do danas)

Autorica je naučne studije *Poetika gazela u Divanu Ahmeda Taliba Bošnjaka* (2021), koautorica *Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Muzeja Hercegovine u Mostaru*, a naučne i stručne radove i prikaze recentne literature objavljuje u časopisima *Prilozi za orijentalnu filologiju, Pismo, Hercegovina, Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*. Učestvovala je na nekoliko međunarodnih naučnih i stručnih skupova.

Do 2017. saradivala je na međunarodnom projektu *Turkologischer Anzeiger* - izrada bibliografije radova iz oblasti turkologije, u svojstvu saradnika iz Bosne i Hercegovine.

U svojstvu voditelja projekta kao redovnog naučnoistraživačkog zadatka u Orijentalnom institutu u Sarajevu radila je na slijedećim projektima:

- *Divan Ahmeda Taliba: uvodna studija, prijevod i interpretacija* (2012-2015);
- *Katalogizacija turskih i bosanskih rukopisa Muzeja Hercegovine u Mostaru* (2016);
- *Rukopisne zbirke na orijentalnim jezicima u bosanskohercegovačkim medresama, tekijama i franjevačkim samostanima* (2018-2023).

U svojstvu saradnika i asistenta učestvovala je u nekoliko projekata od posebnog značaja za Federaciju BiH i Kanton Sarajevo:

- *Revitalizacija bosansko-hercegovačkog kulturnog naslijeđa kroz primjenu novih tehnologija: Rukopisna zbirka Orijentalnog instituta* [Voditelj projekta: dr.sc. Dželila Babović, saradnik na projektu: dr. Madžida Mašić], Kanton Sarajevo, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade, 2019. (nakon izbora u naučno zvanje *naučni saradnik*)
- *Analiza diskursa učtivosti u dokumentima i rukopisima na Balkanu u osmanskome periodu* [Voditelj projekta: dr.sc. Adnan Kadrić, saradnik na projektu: Madžida Mašić, MA], Kanton Sarajevo, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade, 2017.
- *Kulturna povijest Bosne u osmanskome periodu: Teorijsko-metodološke implikacije digitalne katalogizacije rukopisa bosanskih autora na orijentalnim jezicima u jedinstvenoj bazi* [Voditelj projekta: dr.sc. Dželila Babović, asistent na projektu: Madžida Mašić, MA], Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, 2015.
- *Jevreji u državnim organima Bosanskog vilajeta od 1865. do 1878. godine: Primjeri vjerske tolerancije* [Voditelj projekta: dr.sc. Adnan Kadrić, asistent na projektu: Madžida Mašić] (asistent na projektu, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, 2011.)

Kao tehnički urednik uredila je nekoliko izdanja Orijentalnog instituta: *Historija turske književnosti* (2013), *Uvod u historiju i teoriju poetske forme mesnevia na turskom jeziku* (2017), *Sidžil Tešanjskog kadiluka iz druge polovine XVIII vijeka* (2019), *Zbornik radova Uloga i značaj Gazi Husrev-bega u historiji Bosne i Hercegovine* (2022).

Bila je član redakcije i tehnički urednik časopisa *Prilozi za orijentalnu filologiju* (za brojeve 68 i 69), te član redakcije zbornika radova *Uloga i značaj Gazi Husrev-bega u historiji Bosne i Hercegovine*.

NAUČNI I STRUČNI RAD

Iz bibliografije radova, kao i knjige i ispisa radova dostavljenih u dokumentaciji priloženoj uz prijavu na Konkurs, vidljiv je naučnoistraživački doprinos kandidatkinje koji je rezultirao

objavljenom naučnom knjigom, uspješno realiziranim naučnoistraživački projektima, objavljenim radovima i izlaganjima sa naučnih skupova na kojima je učestvovala.

NAUČNA KNJIGA

Madžida Mašić, *Poetika gazela u Divanu Ahmeda Taliba Bošnjaka*, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut, Posebna izdanja LXIV, Sarajevo, 2021, 234 str.

Studija pod navedenim naslovom predstavlja analizu poetike gazela kao dominantnog žanra u poeziji Ahmeda Taliba Bošnjaka, pjesnika iz 17. stoljeća.

Istraživanje poetike gazela autorica je usmjerila na nekoliko ključnih elemenata, a to su, kako slijedi: forma Talibovih gazela, stil, metafora i simboli, “semantički zasićeni dijelovi teksta, tematika gazela, te autoreferencijalni dijelovi, a sve s ciljem da svojom analizom ponudi odgovore na pitanja: kakva je to poetika Talibova gazela, šta je sačinjava, po čemu je i da li je u odnosu na književnu konvenciju specifična, da li se uklapa u dominirajuće postulate normativne poetike, tzv. *poetike istovjetnosti*. Analizom svih pobrojanih aspekata autorica nastoji pozicionirati Ahmeda Taliba Bošnjaka u određeni kulturno-književni kontekst, potvrđujući hipotezu da pjesnik, u maniru tradicije, vjerno slijedi i poštuje poetiku koju svojim djelom promovira.

Studija je strukturirana u šest poglavlja (ne uključujući obavezna – Uvod, Zaključak, Izvori i literature). U prvom poglavlju “Forma gazela u Divanu Ahmeda Taliba” (16-41) autorica polazi od temeljnih činjenica važnih za upoznavanje sa ovim lirskim žanrom. Analiza elemenata forme (dužina gazela, rima i ponavljajuća (*redif*) rima) ukazuje na slijeđenje konvencija klasične osmanske književnosti.

U drugom poglavlju “Stil i stilska obilježja gazela Ahmeda Taliba Bošnjaka” (42-92) autorica ukazuje na pravce i stilske tokove, te opća mjesta u osmanskoj stilistici, klasifikaciju stilskih figura, metriku i način odabira metričkih obrazaca, poetsku sintaksu te leksički repozitorij, nudeći pri tome i akribičnu analizu Talibovih stihova iz pobrojanih aspekata analize stila.

Treće poglavlje pod naslovom “Metafore i simboli u talibovim gazelima” (93-110) posvećeno je pitanju metafore i simbola kao važnijih segmenata analize Talibove poetike, naročito imajući u vidu da mnogi metaforu posmatraju kao najfrekventnij trop u divanskoj književnosti. Autorica se

pri tome naročito zadržava na analizi leksikaliziranih, tzv. stereotipnih metafora, koje se u divanskoj poeziji najčešće realiziraju u vidu parova leksema (slavuj/ruža, leptir/svijeća) ili u vidu složenih pojedinačnih metafora.

Četvrto poglavlje naslova "Semantički zasićeni dijelovi teksta u Talibovim gazelima" (111-144) nudi analizu tzv. "semantički zasićenih" dijelova teksta, kao referentnih tački koje izravno upućuju na književnu tradiciju kojoj pripadaju pjesnik i njegova poetika. To podrazumijeva analizu svih citata, aluzija i reminiscencija koji svoja značenja dobivaju u jednom širem kontekstu, kontekstu orijentalno-islamskog kruga. Ovim postupcima pjesnik ostvaruje dijalog sa bogatom kulturnom i književnom tradicijom (predislamska usmena tradicija, Kur'an, islamska tradicija, književnost orijentalno-islamskog kruga, historijski likovi i događaji, te druge umjetnosti), što autoricu navodi na zaključak da sva pobrojana semantička čvorišta teksta ukazuju na pjesnikovo "bogato kulturološko iskustvo, poznavanje mnogih segmenata vjerske, kulturne i književne tradicije čiji je promotor bio".

U petom poglavlju "Tematika Talibovih gazela" (145-172) autorica preuzima model Bauera i Neuwirtha kojim se prepoznaje nekoliko tematskih cjelina klasičnog osmanskog gazela. Primjena spomenutog modela pokazala je da klasifikacija tematskih cjelina funkcioniše i u gazelima ovog autora, uz izvjesna odstupanja u smislu sukcesivnog slijeda tematskih cjelina.

U posljednjem poglavlju pod naslovom "Autoreferencijalnost u Talibovim gazelima" (173-185) dr. Mašić ukazuje na definicije i tipologiju autoreferencijalnosti, usmjerivši se ka analizi biografske i poetičke autoreferencijalnosti, te autoreferencijalnosti u *mahlas-bejtu*. Analiza autoreferencijalnih dijelova ključna je u kontekstu pozicioniranja pjesnika u određenu kulturno-književnu paradigmu. Osim toga, kako i sama autorica ističe, važnost i opravdanost ove analize ogleda se i u činjenici da je njome moguće ukazati i na recepciju ove poezije, te sugerirati na pjesnikovo viđenje vlastitog pjesništva.

Zaključkom autorica ističe da je analiza svih pobrojanih segmenta pokazala u kojoj mjeri Ahmed Talib, pjesnik iz 17. stoljeća, slijedi manire tradicije i poštuje postulate poetike kojoj pripada.

Doprinos ove studije ogleda se i u činjenici što se njome predstavlja pjesništvo malo poznatog pjesnika iz bogate književne baštine Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima. Osim što se njome pozicionira ovaj malo poznati pjesnik, autorica teorijski validno, metodološki precizno i akribično predstavlja poetiku Talibova gazela ali i osmanske lirike općenito.

NAUČNI RADOVI

U periodu do izbora u zvanje *Naučni saradnik* kandidatkinja je objavila sljedeće radove:

1. „Jedna mersija Muhameda Nerkesije“, *Prilozi za orijentalnu filologiju* 61/2011, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2012, 219-236.
2. „Ovu kaplju bezvrijednu draguljem svoga mora učini: autoreferencijalnost u kasidama Ahmeda Taliba Bošnjaka“, *Prilozi za orijentalnu filologiju* 63/2013, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2014, 169-190.
3. „Pjevati 'rame uz rame': mostarska nazira u osmanskoj interliterarnoj zajednici“, *Pismo XII*, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2014, 106-123.
4. „Pjesničke medžmue kao izvori za proučavanje književnog ukusa jednog vremena: Ahmed Talib Bošnjak u sarajevskim rukopisnim zbirka“, *Prilozi za orijentalnu filologiju* 64/2014, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2015, 369-383.
5. „Putovanje Ahmeta Mithata Evropom: poimanje prostora i „drugog““, *TÜKAS 2015 II. Türk Kültürü Araştırmaları Sempozyumu Bildiri Metinleri*, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Basımevi, Nevşehir, 2016, 263-273.
6. (u koautorstvu sa Babović, Dželila) „Digitalna pohrana kulturnohistorijskog blaga Bosne i Hercegovine: rukopisne zbirke“, *Bosniaca*, br. 21, Sarajevo, 2016, 59-68.
7. (u koautorstvu sa Babović, Dželila) „Orijentalni rukopisi franjevačkog samostana Petrićevac“, *Prilozi za orijentalnu filologiju* 66/2016, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2017, 263-288.

U periodu nakon izbora u naučno zvanje *Naučni saradnik* kandidatkinja je objavila sedam (7) radova, koje navodimo i ukratko opisujemo:

1. „Stoljeće jedne alhamijado medžmue: bošnjačko književno naslijeđe u rukopisnoj kolekciji Muzeja Hercegovine Mostar“, *Hercegovina*, 17/2018, Fakultet humanističkih nauka Univerziteta Džemal Bijedić u Mostaru, Mostar, 2018, 139-158.

Radom se predstavlja jedna alhamijado medžmua koja se nalazi u zbirci orijentalnih rukopisa Muzeja Hercegovine Mostar (ranije Zavičajnog muzeja Hercegovine) (R31). Spomenuta medžmua (zbirka) pisana je arapskim pismom, na bosanskom jeziku. Nju najvećim dijelom čine pjesme domaćeg autora Muharema Dizdarevića, jedna pjesma Murad-bega Čengića iz Foče i, ono što je naročito važno naglasiti, jedna do sada potpuno nepoznata pjesma Saliha Gaševića iz Nikšića. Vrijednost ovog rada ogleda se u tome što je njime naučnoj i stručnoj javnosti predstavljena jedna do sada nepoznata zbirka pjesama. Kako sama autorica naglašava, premda su svi ovi tekstovi u svojim različitim varijantama predstavljeni u radovima bosanskohercegovačkih istraživača alhamijado književnosti, i dalje je evidentna potreba za kontinuiranim radom na otkrivanju i afirmiranju ovog segmenta kulturne baštine Bosne i Hercegovine, te njegovim književnoestetskim prevrednovanjem, budući da se, poznato je, alhamijado pismenost do sada valorizirala samo u opreci sa stvaralaštvom Bošnjaka na orijentalnim jezicima i gotovo u pravilu ocjenjivala kao pismenost sa neznatnom ili nikakvom umjetničkom vrijednosti.

2. „Sve što je u kosmosu, nalazi se i u duši: o Jakub-paši Bošnjaku i sukobima na prostoru između Bosanskog sandžaka i Krbavsko-modruške župe 1493. u Bahšijevoj poetiziranoj hronici“ (u koautorstvu sa A. K.), *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 68/2018, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2019, 123-165.

Radom pod navedenim naslovom ukazuje se na osobenosti i sadržaj hronike *Tārīḥ-i Ya'qūb Paşa* čiji se rukopis nalazi u Univerzitetskoj biblioteci u Uppsali (U O St. 118). Kroz više od 5000 stihova, pjesnik Bahši, najvjerovatnije savremenik Jakub-paše, u svojoj poetiziranoj hronici na turskom jeziku govori o sukobima na prostoru između Bosanskog sandžaka, ugarskog dijela Bosanskog Kraljevstva i Modruško-krbavske župe neposredno i za vrijeme Krbavskog boja 1493. godine. Radom se nastoji ukazati i na rani historiografski diskurs u osmanskim narativnim hronikama o Jakub-paši Bošnjaku i povijesnu motivaciju za bilježenje vojni u graničnim područjima. Osim toga, daje se i kraći osvrt na elemente epskog i mitološkog u opisu Jakub-paše Bošnjaka i Krbavskog boja u različitim osmanskim narativnim i drugim pisanim izvorima i kulturološkoj tradiciji, te na mističko-duhovnu

interpretaciju opisa sukopa u stihovanoj *Jakub-nami* na osmanskome jeziku. Sam sadržaj *Jakub-name* predstavljen je u drugom dijelu rada.

3. „Od stilske figure ka imaginariju pjesnika iz 17. stoljeća: Elifnāme Ahmeda Taliba Bošnjaka i Hasana Kaimije“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 69/2019, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2020, 183-208.

Ovim radom dr. Mašić predstavlja *elifname* (*abecedarij*) dva divanska pjesnika iz Bosne u 17. stoljeću, Ahmeda Taliba Bošnjaka i Hasana Kaimije. *Abecedarij* je kao vrsta pjesme, bio vrlo popularan i na Istoku i na Zapadu. Primjere ove vrste pjesama nalazimo i u djelima evropskih renesansnih pjesnika i kod divanskih pjesnika. U kontekstu klasične osmanske književnosti uvriježen je naziv *elifnama*, što etimološki u potpunosti korespondira pojmu *abecedarija*. Elifnama je podjednako zastupljena i u divanima klasičnih divanskih pjesnika, koji svoju poeziju pišu visokim stilom, ali i u jednostavnijim, puku bližim formama narodnog i tekijskog pejsništva.

Dvije elifname koje se predstavljaju ovim radom ukazuju na to da se, iako je riječ o pjesnicima koji su živjeli približno u istom periodu, u njihovim pjesmama uočavaju izvjesne razlike uvjetovane vjerovatno društvenim statusom i okruženjem u kojem su živjeli i radili. U prvom dijelu rada autorica ukazuje na dihotomiju akrostih – muvaššah / abecedarij – elifnama, definirajući ove pojmove u kontekstu klasične osmanske književnosti. Ovom dihotomijom autorica prati stasanje ove forme na dva plana, od upotrebe tzv. *istihradža* / akrostiha kao fonetsko-fonološke stilske figure koja je svojevrsni „hermeneutički signal“, pa i figure konstrukcije, do nekog općeg plana u kojem na razini cijele pjesme inspirirane sufijskim promišljanjima, sadržaj postaje primaran u odnosu na samu formu.

4. (u koautorstvu sa Babović, Dželila) „Kulturna baština Bosne i Hercegovine: Digitalizirani rukopisi Specijalne biblioteke „Behram-beg“ u Tuzli“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 70/2020, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2021, 185-207.

Koautorskim radom dr. Babović i dr. Mašić predstavljena je rukopisna kolekcija Specijalne biblioteke „Behram-beg“ u Tuzli. Ova zbirka sadrži 131 rukopisni kodeks napisan na arapskom, turskom, perzijskom i bosanskom jeziku. Od ukupnog broja tih rukopisa, njih 78 je digitalizirano, a dio tih rukopisa je upravo i

predstavljen ovim radom, sa ciljem da rukopisno blago probudi interes istraživača i naučnika i u perspektivi doživi svoju reafirmaciju. Autorice su ukazale i na naročitu vrijednost i značaj ovih rukopisa, ne samo za Bosnu i Hercegovinu, već i za svjetsku povijest, i to naročito u kontekstu postojanja i kontinuiteta bosanskohercegovačkog intelektualnog i duhovnog naslijeđa.

5. „Sarajevski pjesnik Jusuf Asim i njegov *Divan*“, *Pismo: časopis za jezik i književnost*, 19, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2021, 145-167.

Jedan od našoj javnosti gotovo nepoznatih pjesnika jeste Jusuf Čelebi, koji je pisao pod *mahlasom* (pseudonimom) Asim. Sve do 2012. godine za njegovo jedino poznato djelo, *Divan*, znalo se samo da ima dva rukopisna primjerka, a objavljivanjem kritičkog izdanja Asimovog *Divana*, učinjen je prvi korak u osvjetljavanju ovog zaboravljenog traga bh. kulturne baštine. *Divan* je u potpunosti na osmanskome turskom jeziku. Radom se, na osnovu objavljenog kritičkog izdanja (Orhan Kurtoğlu, *Bosnali Âsim Divanı: İnceleme – Tenkitli metin*, Ankara, 2012) bosanskohercegovačkom čitateljstvu po prvi put nudi sadržaj *Divana* ovoga, do danas samo biobibliografski predstavljenog pjesnika. *Divan* sadrži 17 kasida, 400 gazela, 6 tariha, 2 lugaza i tri mufreda. Ovaj *Divan*, je, kako autorica zaključuje, a na osnovu analize relevantnih aspekata stila (metrika, poetska sintaksa, odabir leksike, stilskih figura i tropa, te metafora) odraz je općih stilskih osobitosti *divana* iz vremena u kojem je pjesnik živio. Glavna odlika Asimovog pjesničkog izraza je jednostavnost i neopterećenost „visokoartificijelnim stilom“, odnosno prijemčivost svakom ko je mogao razumjeti jezik kojim su napisani i osim klišeiziranih metafora i uobičajenih aluzija na najpoznatije likove iz hijeropovijesti, predislamske arapske i perzijske, te na koncu i islamske tradicije.

6. „*Kasida peru sarajevskog pjesnika Jusufa Asima*“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 71/2021, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2022, 77-102.

Ovo je drugi rad iz opusa autorice posvećen pjesništvu sarajevskog pjesnika Asima. Za razliku od prethodnog, koji je za cilj imao predstaviti sadržaj cijelog *Divana*, težište ovog rada pomjereno je na predstavljanje jedne od ukupno 17 kasida spomenutog pjesnika. „*Kalemiyya*“ (*Kasida peru*) sarajevskog pjesnika Asima

posvećena je njegovu savremeniku, prijatelju i pjesničkom uzoru Sabitu Alauddinu Užičaninu, što ovu pjesmu čini naročito zanimljivom. Prvi dio rada osvrt je na tradiciju pisanja „kalemiyya“/ kasida peru u divanskoj književnosti, ali i etimologiju i značenje riječi „kalem“ u jednom širem kulturološkom kontekstu, dok je drugi dio rada usmjeren na prijevod i analizu teksta Asimove kaside sa relevantnih aspekata poetološkog pristupa književnom djelu.

7. “Tragom jednog panegirika posvećenog defterdaru Rumelije Mehmed-efendiji Mostarcu” (u koautorstvu sa K.A.), *Hercegovina*, 21/2022, Fakultet humanističkih nauka Univerziteta Džemal Bijedić u Mostaru, Mostar, 2022.

Člankom se predstavlja kasida pjesnika Isamija koja se nalazi u jednom rukopisnom kodeksu (medžmui) iz Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine (Rs 185). Kasida je posvećena defterdaru Mehmed-efendiji Mostarcu. Ima 56 stihova i nalazi se u istom kodeksu u kojem se nalaze prijepisi nekoliko mostarskih vakufnama. U kasidi se mogu pronaći i neki važni podaci o Mehmed-efendiji Mostarcu kojem je pjesnik Isami spjevao kasidu. Prilikom usporedbe tih podataka sa osmanskim biografskim izvorima autori uočavaju dosta sličnosti biografije Mehmed-efendije sa biografijom Koski Mehmed-paše, jednog od poznatih mostarskih vakifa (legatora) s početka 17. stoljeća. Pored toga što se njime predstavlja tekst i prijevod navedene kaside na bosanski jezik, radom se osvjetljava i ličnost samog defterdara Mehmed-efendije Mostarca. Naime, izvori nude različite podatke koji bi mogli poslužiti kao pretpostavke za odgovor na pitanje o kojoj ličnosti je riječ. Iako je hipoteza rada da je riječ o Koski Mehmed-efendiji, jednom od značajnijih mostarskih vakifa koji jeste obnašao i dužnost defterdara, iznesena je i moguća pretpostavka da je riječ o drugoj osobi. Podaci o pjesniku bi sigurno bili od velike pomoći za rekonstruiranje potpune slike o defterdaru Mehmed-efendiji, ali svakako treba imati na umu i činjenicu da je riječ o kraju 16. stoljeća te da su podaci o lokalnim pjesnicima ovog perioda prilično oskudni. No, činjenica da se radi o kasidi u mostarskoj medžmui iz prve polovine 17. vijeka, u kojoj se nalaze brojni podaci o Mostaru i vakufname o vakufskim objektima u Mostaru, te da u tom periodu nema Mostaraca sa imenom Mehmed koji su se proslavili u

pohodima na Ugarsku i dostigli stepen rumelijskog defterdara, donekle upućuje da je ogromna vjerovatnoća da se radi upravo o Koski Mehmed-paši.

Iz kraćeg osvrtu na objavljene radove, uočava se da se kandidatkinja u svome naučnoistraživačkom radu bavi širim rasponom tema u oblasti književne baštine na orijentalnim jezicima, primarno književnim stvaralaštvom Bosne i Hercegovine na turskom jeziku od 15. do 19. stoljeća, te rukopisnom baštinom, kao bogatim i neiscrpnim književnim blagom. Navedena studija i spomenuti radovi predstavljaju stoga značajan doprinos prezentiranju i osvjetljavanju različitih segmenata bogate kulturne, duhovne, intelektualne i književne prošlosti Bosne i Hercegovine.

STRUČNI PRIKAZI KNJIGA

Pored pobrojanih radova kao rezultata svojih istraživanja i interesovanja, kandidatkinja je u proteklom izbornom periodu objavila i nekoliko osvrtu relevantne i recentne naučne literature iz oblasti kojom se bavi.

1. (rec.) Alena Čatović, *Tragom priče o Šejhu San'anu: Hasan Zijaija Mostarac i njegova Pripovijest o Šejhu Abdurezzaku*, Posebna izdanja L, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2017, 288., u: *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 67/2017, Sarajevo, 2018, 421-423.
2. (rec.) M. Fatih Köksal, *Sana Benzer Güzel Olmaz, Divan Şiirinde Nazire*, Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul, 2018, 190, u: *Prilozi za orijentalnu filologiju* 67/2017, Sarajevo, 2018, 423-426.
3. (rec.) İbrâhîm Hâs Halvetî, *Erenler Kitabı: Tezkiretü'l-Hâs*, haz. Mustafa Tatçı, Musa Yıldız, Yasin Şen, H Yayınları, İstanbul, 2017, 625., u: *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 67/2017, Sarajevo, 2018, 442-444.
4. (rec.) *İSAM Tahkikli Neşir Kilavuzu*, haz. Okan Kadir Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2018., u: *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 67/2017, Sarajevo, 2018, 444-446.
5. (rec.) Sabina Bakšić, Alena Čatović, *Književna baština Bosne i Hercegovine na osmanskome turskom jeziku: pragmatička dimenzija*, Univerzitet u Sarajevu –

- Orijentalni institut, Posebna izdanja LVIII, Sarajevo, 2019, 180 str., u: *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 68/2018, Sarajevo, 2019, 322-324.
6. (rec.) Amina Šiljak Jesenković, *Uvod u historiju i teoriju poetske forme mesnevice na turskom jeziku*, Orijentalni institut u Sarajevu, Posebna izdanja XLIX, Sarajevo, 2017, 214 str., u: *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 68/2018, Sarajevo, 2019, 324-327.
 7. (rec.) *Sejjid Imadeddin Nasimi: stihovi koji pozivaju na savršenstvo*, Institut za rukopise M. Fuzuli NANA, Diplomatsko predstavništvo Republike Azerbejdžan u Bosni i Hercegovini, Orijentalni institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2020, 240 str., u: *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 69/2019, Sarajevo, 2020, 414-416.
 8. (rec.) *Prilozi za orijentalnu filologiju* 70/2020, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2021., 261 str., u: *Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*, XLIII, Sarajevo, 2022.

UČEŠĆE NA NAUČNIM SKUPOVIMA

Kandidatkinja je u proteklom izbornom periodu sudjelovala na naučnom skupu organiziranom u povodu obilježavanja 70. godišnjice postojanja i rada Orijentalnog instituta Univerziteta u Sarajevu sa izlaganjem na temu „I onaj što traga ostavlja neizbrisiv trag: Ahmed Talib Bošnjak i njegov *Divan*“ (Međunarodna naučna konferencija „Kulturno-historijske prilike u Bosni 16.-19. stoljeća“, Sarajevo, 11.-15. oktobra 2021.)

UČEŠĆE U NAUČNOISTRAŽIVAČKIM PROJEKTIMA

U proteklom izbornom periodu kandidatkinja dr. Madžida Mašić je, pored tekućeg redovnog istraživačkog zadatka (projekta) *Rukopisne zbirke na orijentalnim jezicima u bosanskohercegovačkim medresama, tekijama i franjevačkim samostanima* (2018-2023), u svojstvu saradnika učestvovala u jednom naučnoistraživačkom projektu od značaja za Kanton Sarajevo: *Revitalizacija bosansko-hercegovačkog kulturnog naslijeđa kroz primjenu novih tehnologija: Rukopisna zbirka Orijentalnog instituta* [Voditelj projekta: dr.sc. Dželila Babović,

saradnik na projektu: dr. Madžida Mašić], Kanton Sarajevo, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade, 2019.

PRIJEDLOG

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju koja se odnosi na propisane obrazovne, naučne i stručne kvalifikacije kandidatkinje, Komisija smatra da kandidatkinja dr. Madžida Mašić, naučni saradnik za oblast "Turska književnost" u Orijentalnom institutu Univerziteta u Sarajevu, ispunjava sve zakonom propisane uvjete za izbor u više naučno zvanje te predlaže usvajanje ovog Izvještaja za izbor kandidatkinje dr. Madžide Mašić u zvanje viši naučni saradnik za oblast "Turska književnost".

Sarajevo, 9.12.2022. godine

Članovi Komisije:

Dr. Adnan Kadrić, naučni savjetnik, predsjednik

Dr. Amina Šiljak-Jesenković, viši naučni saradnik, član

Dr. Dželila Babović, viši naučni saradnik, član